

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Policy för att motverka välfärdsbrottslighet

PROGRAM PLAN **POLICY** RIKTLINJE

Beslutat av: Kommunfullmäktige, § 39
Beslutsdatum: 2026-05-05
Giltighetstid: Tills vidare
Dokumentet gäller för: Alvesta kommunkoncern
Ansvarig för uppföljning: Kommunledningsförvaltningen
Diarienummer: KS-2026-00077

Alvesta kommuns styrdokument

Våra styrdokument kan vara av två huvudtyper, aktiverande och normerande. Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling och anger på så sätt hur vi ska agera för att nå ett visst resultat. Normerande dokument reglerar befintlig verksamhet och talar om hur vi ska förhålla oss till en given situation.

Aktiverande

Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling. De förklarar vad vi vill åstadkomma och utformningen av uppdraget.

Program – Anger långsiktiga ambitioner och viljeinriktningar.

Plan – Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Normerande

Normerande dokument berör hur vi utför befintlig verksamhet, till skillnad från aktiverande vars uppgift är att bryta nya vägar.

Policy – Anger kommunens principer eller inriktning i en viss fråga.

Riktlinje – Anger absoluta gränser och skakrav.

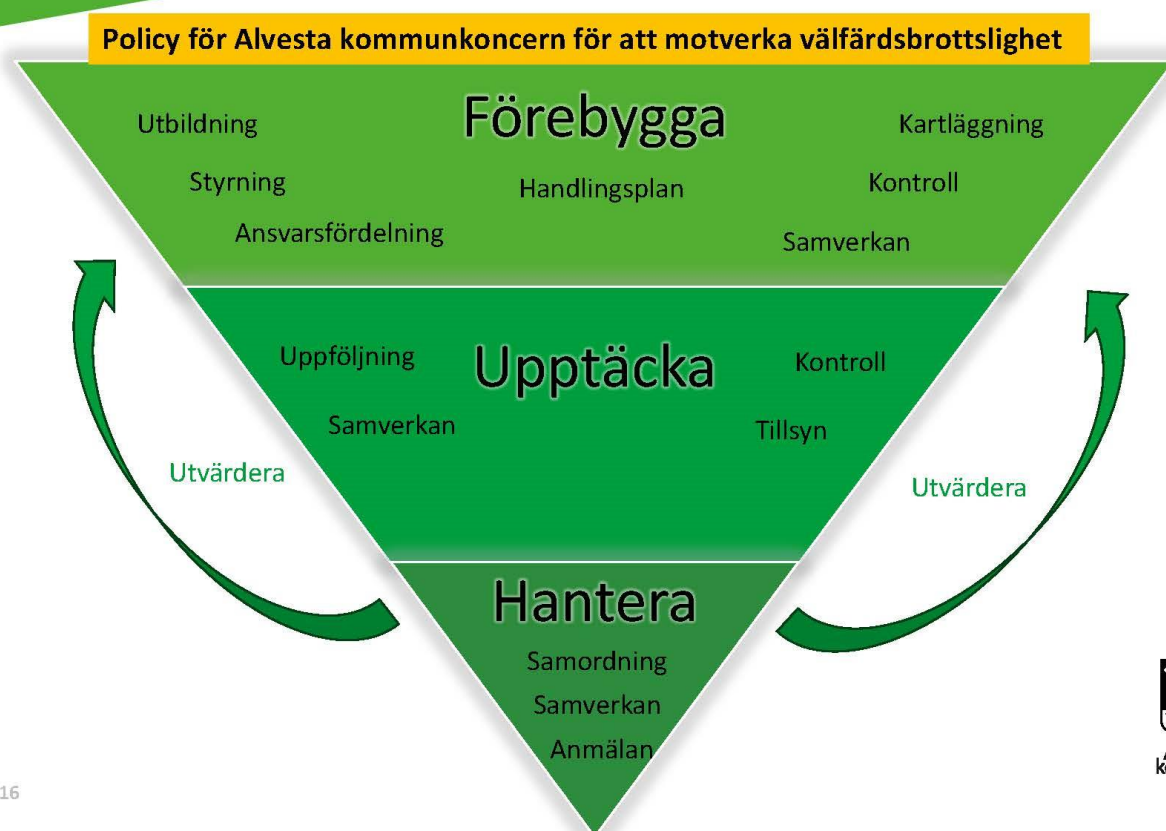

Innehållsförteckning

Policy för Alvesta kommunkoncern för att motverka välfärdsbrottslighet.....	3
<i>Förebygga välfärdsbrottslighet.....</i>	<i>4</i>
<i>Upptäcka välfärdsbrottslighet.....</i>	<i>5</i>
<i>Hantera välfärdsbrottslighet.....</i>	<i>6</i>
<i>Utvärdera</i>	<i>6</i>

Policy för Alvesta kommunkoncern för att motverka välfärdsbrottslighet

2026-01-16

Förebygga välfärdsbrottslighet

Utbildning

Kommuner måste ha grundläggande kunskap för att kunna arbeta strukturerat mot välfärdsbrottslighet. Medvetenheten och kunskapen om välfärdsbrottslighet varierar stort bland kommunens anställda och politiker. Kunskap om vad välfärdsbrottslighet är, hur det kan yttra sig och dess skadliga effekter på samhället och demokratin behöver spridas brett inom kommunkoncernen för att organisationen ska kunna motverka välfärdsbrottslighet. Utbildning är också ett avgörande skydd mot kommunens politiker och anställda för att motverka otillåten påverkansförsök, som kan yttra sig som muta, korruption, hot, trakasserier etc. SKR har lanserat *Kompassen – det kommungemensamma arbetet mot välfärdsbrottslighet* och med detta utbildningar och stödmaterialet för kommuners politiker och tjänstemän att ta del av. Via kommunens utbildningsportal kan kommunens politiker och anställda lätt ta del av utbildningsmaterialet. (läs: ej tillgängligt i utbildningsportalen än)

Styrning och ansvarsfördelning

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196) innebär att varje kommun ska bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och säkerställa organisatoriska förutsättningar för det. Målet är att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är prioriterat, effektivt och kunskapsbaserat. Att motverka välfärdsbrottslighet är en del i det brottsförebyggande arbetet.

De flesta anställda berörs i någon form av arbetet mot välfärdsbrottslighet utifrån utövandet av sin profession, såsom ex controller, handläggare, inspektör, chef m.fl. För att nå framgång behöver arbetet integreras i det vardagliga arbetet i kärnverksamheten och utgå från tillgängliga resurser.

Nämnder och styrelser ska informeras om riskområden inom sina verksamheter en gång per mandatperiod samt vid större förändringar. Varje verksamhet som berörs eller riskerar att beröras av välfärdsbrottslighet måste säkerställa att arbetsrutiner för att motverka välfärdsbrottslighet finns på plats och är kända för medarbetarna.

Problem med korruption och otillåten påverkan behöver belysas och bekämpas i sin helhet. En handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan syftar till att stärka kommunen i detta arbete.

Kartläggning

Eventuella riskområden för välfärdsbrottslighet inom respektive verksamhetsområde måste identifieras, bedömas och förebyggas. I verksamheter där utbetalningar sker, myndighetsbeslut utfärdas eller avtal sluts finns alltid risk för välfärdsbrottslighet.

Kontroll

Alla verksamheter har möjlighet att göra bakgrundskontroller av olika slag beroende på verksamhetens uppdragsområde och dess lagstyrning. Varje verksamhet måste säkerställa att bakgrundskontroller genomförs i tillräcklig grad. Det kan till exempel handla om kontroll av folkbokföring, registerutdrag från andra myndigheter, ägarbyten, legitimation, examensbevis, kontroll av referenser vid nyanställning etc.

Samverkan

I princip samtliga förvaltningar och bolag har behov av att få in information som kan förebygga välfärdsbrottslighet inom verksamheten. Kommunens förvaltningar och bolag behöver samverka såväl internt inom koncernen, som externt med andra myndigheter för att motverka välfärdsbrottslighet. I vissa fall har kommunen uppgiftsskyldighet till andra myndigheter för att motverka välfärdsbrottslighet.

Upptäcka välfärdsbrottslighet

Uppföljning

Om riskområden för välfärdsbrottslighet har identifierats inom en verksamhet måste verksamheten följa upp framtagna arbetsrutiner för att säkerställa att de är kända av personalen och efterlevs. Verksamheten måste också följa upp efterlevnad av rådande styrdokument och rutiner i såväl verksamhetens arbete som hos extern part, ex hyresgäst, arbetstagare, omsorgstagare, leverantör m.fl..

Samverkan

I princip samtliga förvaltningar och bolag har behov av att få in information som kan förebygga välfärdsbrottslighet inom verksamheten. Kommunens förvaltningar och bolag behöver samverka såväl internt inom koncernen, som externt med andra myndigheter för att motverka välfärdsbrottslighet. I vissa fall har kommunen uppgiftsskyldighet till andra myndigheter för att motverka välfärdsbrottslighet.

Kontroll

Alla verksamheter har möjlighet att göra bakgrundskontroller av olika slag beroende på verksamhetens uppdragsområde och dess lagstyrning. Varje verksamhet måste säkerställa att bakgrundskontroller genomförs i tillräcklig grad. Det kan till exempel handla om kontroll av folkbokföring, inkomstkontroll, avtal, fakturor, leveranser, levererade tjänster, kvalitet, ägarbyten, tidrapporter, kvitton etc.

Tillsyn

Kommunen genomför idag tillsyn inom ramarna av sina kärnverksamheter. Tillsyn är en form av kontroll. Inspektioner, verksamhetsbesök, hembesök, infinnelse på plats mm är viktiga verktyg för att motverka välfärdsbrottslighet men också en viktig funktion för att öka kommunens närvaro ur andra aspekter i det brottsförebyggande arbetet.

Hantera välfärdsbrottslighet

Om en verksamhet upptäcker risk för eller pågående välfärdsbrottslighet krävs ofta samordnade insatser och åtgärder från flera myndigheter. Kommunkoncernen besitter omfattande kompetens och kunskap som ska nyttjas brett. Om behovet initieras, samordnas insatser lämpligen av en bestämd funktion.

I princip samtliga förvaltningar och bolag har behov av att få in information som kan förebygga välfärdsbrottslighet. Kommunens förvaltningar och bolag behöver samverka såväl internt som externt med andra myndigheter i enlighet med *Lag (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet*, för att säkerställa att nödvändig information når fram om risk för välfärdsbrottslighet föreligger.

När välfärdsbrottslighet misstänks eller upptäcks ska polisanmälan upprättas. Vid misstanke om felaktig folkbokföring ska anmälan göras till Skatteverket. Vid misstanke om felaktiga utbetalningar ska anmälan göras till Försäkringskassan. **Vid misstanke om att barn far illa ska orosanmälan göras till Socialtjänsten.**

Utvärdera

Omvärldsläget förändras hela tiden. Lagstiftning, behov och förutsättningar förändras. Därför ska denna policy betraktas som ett levande dokument som kontinuerligt behöver ses över. Verksamheter kan under arbetets gång se och upptäcka behov av andra verktyg och metoder i arbetet mot välfärdsbrottslighet. Behovet och förutsättningar för samverkan kan förändras. Lärdomar tas från nya erfarenheter och dessa ska vägas in i policyn längs med vägens gång.